

god „Opdragelse“ eller ikke har ladet sig mishandle saa propert, som nogle er villige til at lade sig mishandle i Skolen. Der kan ganske vist i en Genfortælling være en Pointe, men saa vidt jeg kan se, er der ikke nogen i de Genfortællinger, man har brugt. Det er klart nok, at Forsøg af denne Art ikke er meget værd, for saa vidt man der ud fra vil skønne over, hvilket Standpunkt Opdragelsen i et Land er naaet til. Det er i det væsentlige de formelle Egvner, man prøver. Men nu beder jeg ærede Medlemmer se sig om i Livet, hver indenfor sin Bekendtskabskreds, og undersøge, om de fremragende Mænd i de forskellige Virksomheder netop er Mænd, der udmærker sig ved en glimrende Ortografi, eller om vi kan stole paa, at de særlig fremragende Mænd i vort Land netop er Mænd, som har en fremragende Evne til at huske en Fortælling, naar den er læst to Gange op for dem, og saa genfortælle den skriftlig med rigtig Bogstavering og Tegnsætning. Jeg tror, at man hurtig vil komme til det Resultat, at det meget ofte forholder sig lige modsat: at netop blandt de mest fremragende Mænd finder man jævnlig Mænd, som er meget svagt udrustede med alle disse rent formelle Egenskaber.

Hvad er da Skavanken? Det er, hvis man vil se dybere i Sagen, den Grundfejl, der klæber ved hele vor Opdragelse, at vi, naar vi vil prøve en Elev, prøver, hvor meget af en Lærer der stikker i ham. Derfor opdrager vi daglig Børnene med det Formaal, at vi en Gang, naar de skal prøves, kan trække en lille Lærer ud af dem, medens det, vi skulde gøre, selvfølgelig var at prøve, hvor vidt Barnet paa ethvert givet Trin er naaet i sin personlige Udvikling i fornøftig Retning, hvor intelligent det er, hvilket Initiativ det har, hvad det duer til paa de Omraader, der er afgørende i Menneskelivet. Det har man aldeles ikke undersøgt ved denne Prøve.

Nu skulde jeg ikke have opholdt det høje Ting med denne Tale, hvis Prøven ikke havde ført til, at man paa det Grundlag har anstillet de mest urimelige Sammenligninger mellem Skoler, ja endogsaa begyndt at grunde en helt ny Pædagogik paa de Resultater, man er kommet til ved Forsøget. Man har for det første troet, at Prøven viste os, hvilken Skole der stod højest, Landsbyskolen eller Købstadskolen. Det er en given Ting, at det kan man ikke lære af et saadant Dilettanteri. Men hvor fristende en saadan Slutning er, kan

jeg illustrere ved et lille Udpluk af et vestjydsk Blad. Det omhandler ganske vist ikke den Dansk-Prøve, jeg hidtil har talt om, men derimod en parallel Prøve af Soldater. Ved denne er Ribe Amt kommet til at staa som Nr. 1, og i den Anledning siger det vedkommende Blad følgende, som det maaske maa være mig tilladt at oplæse, da det har almindelig kulturel Interesse.

**Formanden:** Jeg kan ikke sige, at det ærede Medlem ikke holder sig til det Samraad, som findes opført i Betænkningen, og som han derfor har Ret til at tale om, men jeg vil dog henstille til det ærede Medlem at begrænse sig og ikke alt for udførligt komme ind paa dette enkelte Spørgsmaal.

**Vilhelm Rasmussen:** Jeg maa selvfølgelig rette mig efter Formandens Ønske. Jeg er for øvrigt straks færdig. Jeg ved ikke, om jeg har forstaaet den højtærede Formands Bemærkning rigtigt. Er det Meningen, at jeg ikke maa læse dette op, eller var det kun en Henstilling i Almindelighed om at være hurtig færdig?

**Formanden:** Ja, det sidste.

**Vilhelm Rasmussen:** Det skal jeg med Glæde rette mig efter. — Der staaar altsaa i det omtalte Blad følgende — det er kun ganske faa Linier —: „Ungdommen fra Ribe Amt staaar som en smuk Nr. 1. Denne Dygtighed fremfor de øvrige Amter og særlig de jyske Amter er iøjnefaldende og kan maaske noget have sin Grund i, at Sprogsansen er stærkest udviklet ved Grænsen, men det er ikke alene i Dansk, at Ribe Amt klarer sig bedst, de andre Fag svarer dertil, saa der er nogen Berettigelse til at sige, at den mest intelligente Del af Danskerne bor her i Grænseegnene“. — Ja, det er altsaa de Egne, vi kan takke for de ærede Medlemmer fra Ribe (Brorsen), Esbjerg (Slebsager) og Varde (S. Sørensen). Det kan være, det er rigtigt, men jeg maa dog mene, at Prøven ikke er nogen aldeles tilforladelig Bevisførelse derfor.

Dernæst fører disse Forsøg til, at man rundt omkring ved Skolerne anstiller selvstændige Forsøg, som atter er forkert lagte an. Naar en Skole faar en daarlig Stilling ved de Forsøg, det høje Ministerium har anstillet, vil den selvfølgelig gerne rense sig, og saa laver den nye Forsøg, som ogsaa er forkerte. Og naturligvis er